

P A R Á D
NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
GAZDASÁGI PROGRAMJA
2010 – 2014

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 10. § d.) pontja és a 91. § (1) bekezdése alapján Parád Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az alábbi gazdasági programot készíti a 2010-2014. évi időszakra vonatkozóan.

I.

**Parád Nagyközség Önkormányzatának 2010-2014. évi költségvetési
bevételeit és kiadásait befolyásoló általános tényezők**

A 2010-2014. évi önkormányzati forrásszabályozásban továbbra is jelentős arányt fog képviselni a normatív állami hozzájárulások és az SZJA visszajuttatások bevételi összege.

Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények és szolgáltatások (iskola, óvoda, könyvtár, közművelődés, szociális gondoskodás, védőnői szolgálat stb.) szakmailag jó színvonalú működésének biztosítása tovább nehezedik. Az állami finanszírozás jellegének és mértékének változása és az infláció leértékeli a nominálértékben számított, amúgy is csökkenő állami támogatási és saját bevételt, míg a fenntartási és működtetési költségek folyamatosan emelkednek. Azonban az is körvonalazódni látszik, hogy az állam 2012-2013-ban teljesen átalakítja a közzsférát és annak finanszírozását, ily módon nagyon nehezzé válik a gazdasági programban tervezett feladatok pontos végrehajtása.

Az óvodás- és iskoláskorú gyermeklétszám csökkenésével illetve stagnálásával évről évre jelentősen nőnek a fajlagos intézmény- fenntartási költségek.

A kormányzat a helyi adó növelésére ösztönzi az önkormányzatokat. Parádon az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan kell megállapítani. A törvényi szabályozással párhuzamosan fontossá válik adóstruktúránk újragondolása, átgondolása.

Törekedni kell az intézmények racionálisabb működtetésére, a takarékos gazdálkodásra, a nem önkormányzati feladatkörök és szolgáltatások átadására, kiszervezésére.

Törekedni kell az önkormányzati intézmények saját bevételeinek évről évre egyenletes növelésére.

II.

Prioritások

A Gazdasági Program a 2010-2014 közötti választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon befolyásolják az önkormányzati döntések irányát.

E program a feladatközpontú működtetés és fejlesztés stratégiai terve, olyan célkitűzések összehangolt összegzése, amelynek célja, hogy Parád lakosai életének komfortja biztosítható maradjon, a település fejlődése ismét meginduljon, a környező települések körében elért pozíciója legalább megtartható, de inkább javítható legyen.

A Gazdasági Program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését

szolgáltató programoknak, valamint azoknak az előző képviselő-testület által beadott és elnyert pályázati projektek kivitelezésének, illetve azok befejezésének.

A lehetséges fejlesztési irányok között elsőbbséget biztosít a forrásteremtő pályázati, illetve partneri együttműködésben megvalósuló programoknak. Megkülönböztetett módon értékesnek tekintjük azokat a célkitűzéseket, amelyek a magán-, a civil és a közsféra érdekegyesítése által jönnek létre.

A Gazdasági Program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának reális szintű kiegyensúlyozására törekszik. Parád fejlődése szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó, esetleg növelő képességének.

A Gazdasági Programban meghatározott célkitűzések megvalósítása során elsőséget ad a dinamikus, a személyes boldogulásra is esélyt adó, a Parádon élők komfortérzetét javító, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak.

Ennek során kezdeményező lépéseket teszünk a helyi üdülőtulajdonosok település köz- és gazdasági életébe való bevonására, a vállalkozók és vállalkozások településünkre vonzására, működésük élénkítésére.

III.

Vagyongazdálkodás

1. Nem lakáscélú ingatlanok

A nagyközségnek a fenntartható fejlődés érdekében a racionális terület-felhasználásra kell törekednie. Ezzel összefüggésben kiemelt hangsúlyt kell adni az épített és a természetes környezet rehabilitációs folyamatainak.

Feladat az ingatlan vagyon áttekintése mind a forgalomképes, mind a korlátozottan forgalomképes ingatlanok tekintetében. A nagy értéket képviselő elsősorban Parádfürdő belterületén található ingatlanok önkormányzati tulajdonban tartásának elvét át kell értékelni és a piaci alapon jól értékesíthető ingatlanokat szükség esetén el kell idegeníteni.

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni az ingatlanpiac változásait és az önkormányzat feladatellátásához szükséges ingatlanvagyon alakulását, kedvező körülmények között egy-egy magántulajdonú ingatlan megvásárlásával befolyásolni a település arculatának kedvezőbbé tételét.

1.1. Lakásgazdálkodás

Felülvizsgáljuk az önkormányzati tulajdonú lakások lakbérét. A lakott önkormányzati bér/szolgálati lakásokat és romló állagú épületeket igény esetén értékesítjük.

1.2. Ingatlan gazdálkodás

Kezdeményezést teszünk – a parádfürdői településrészen található – önkormányzati tulajdonú leromlott állapotú ingatlanok befektetők felé történő értékesítésére vagy vállalkozásba vitelére.

IV.

Az önkormányzat pénzügyi gazdálkodása

A Gazdasági Program készítésének egyik feltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Ennek az utóbbi években bekövetkezett egyrészt állami és önkormányzati feladat arányeltolódásból fakadó, másrészt az Európai Unióhoz való csatlakozást követő önkormányzati strukturális, ágazatirányítási, adórendszer átalakításból fakadó változásai a jelen időszakban nem tesznek lehetővé hosszú távú kiszámítható pénzügyi prognózist.

Az Önkormányzat egyik legfontosabb feladata a működőképesség biztosítása, a költségvetési egyensúlyának megteremtése, megtartása. Az elmúlt közel másfél évtized folyamán az önkormányzatok bevételi struktúrájában a saját bevételek felértékelődése, az állami támogatások leépülése volt jellemző. A saját bevételeken belül a helyi adóbevételek eltérő mértékben, de folyamatosan emelkedtek. Ez a tendencia várható a következő időszakban is, ezért az állami szabályozás átalakítása során fel kell készülni a helyi adórendszer átalakítására.

Várhatóan egyes adónemeket az állam 2012-2013-tól másképp szed be ezzel egyidejűleg bevezetésre kerülhetnek más adónemek amit az önkormányzat róhat ki és szedhet be.

Az egyre szűkülő költségvetési források valamint a növekvő társadalmi szükségletek miatt jelentkező beruházási, fejlesztési feladatok egyre nagyobb mértékben igénylik az önkormányzatoktól a hitel, mint külső forrás igénybevételét.

Parád Nagyközség Önkormányzata 2010. december 31-i állapot szerinti hitelállománnyal nem rendelkezik.

Ugyanakkor, megítélésünk szerint (a pénzügyi szabályozás bizonytalansága miatt) a következő években az Önkormányzatnak csak olyan beruházásokhoz indokolt hitelt felvenni, amelyek a hitel futamideje alatt megtérülnek.

Az Önkormányzat saját pénzeszközeit egészítik ki a pályázati források. A pályázati önrészt szolgáló felhalmozási tartalék mértékét lehetőség szerint a jelenleginél magasabb összegben – részben az ingatlanértékesítésekből befolyt összegből – szükséges meghatározni a következő években.

A megalapozott gazdasági döntések egyik fontos feltétele a gyors és pontos információ. 2013-tól a kormány teljesen megkívánja szüntetni a papír alapú ügyintézés, erre Parád önkormányzatának is fel kell készülni mind a számítógéppark megújításával mind esetleges szoftverek beszerzésével. Ezek révén nemcsak a központi költségvetési szervek részére nyújtandó információ-szolgáltatás válik hatékonyabbá, hanem a helyi döntési mechanizmusokhoz kapcsolódó adatszolgáltatás is.

V.

Parád Nagyközség Önkormányzata 2010-2014 közötti feladat-célkitűzései

1. Szolgáltató önkormányzás biztosítása

Célkitűzés:

- Jogszerű, korrekt, humánus és gyors ügyfél kiszolgálás.
- Átlátható és ellenőrizhető hivatali munka.

- Elektronikus ügyintézésre való felkészülés, átállás.
- Jó gazda szemléletű képviselő- testület és önkormányzati dolgozók.

Feladat:

- A Polgármesteri Hivatal belső működési struktúrájának átalakítása, a köztisztviselők és közalkalmazottak folyamatos továbbképzése.
- A Polgármesteri Hivatal irodai és számítástechnikai eszközparkjának fejlesztése.
- A községháza és az önkormányzati fenntartású intézmények teljes körű akadálymentesítése.
- Közérdekű információs pont szolgáltatás létesítése a hivatal épületében.

2. Biztonságos szociális ellátás fenntartása

Célkitűzés:

- Kiemelt figyelem a legrászorultabb családok, a hátrányos helyzetű gyermekek szociális helyzetére, lehetőség szerinti segítségnyújtás.
- Mikrotársági jelzőrendszeres házi segítségnyújtási rendszer kiépítése, a szociális gondozás színvonalának továbbfejlesztése.

Feladat:

- A helyi házi szociális gondozás munkakörülményeinek javítása, technikai eszközfejlesztés biztosítása, gépjármű csere, számítógép és szoftver beszerzés.
- A szociális étkeztetésben részesülők körének bővítése az igények szerint.
- Az egyedül élő időskorúak számára jelzőrendszer szolgáltatás kiépítése.
- A Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, valamint a védőnői szolgálat helyi működési feltételeinek javítása.
- Helybeliek közösségi célú foglalkoztatásának tovább bővítése.

3. Infrastruktúra állapotának javítása

Célkitűzés:

- A meglévő infrastrukturális hiányosságok felszámolása, a települési környezet ápoltsága, harmóniájának megőrzése.
- Épített és természeti értékeink megvédése, a környezet megőrzése, több fa, virág és zöld felület-terület létesítése.

Feladat:

- Az elfogadott településrendezési terv, és helyi építési szabályzat folyamatos összedolgozása a megyei területfejlesztési terv célkitűzéseivel.
- Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok és létesítmények állagvédelme. (községháza tető és kazánház felújítása, illetve külső vakolatának javítása újra színezése, nyílászárók cseréje)

- A közvilágítás bővítési igény teljesítése.
- Útfelújítások folytatása (Kékesi köz, Parádóhuta Károlyi út, illetve a Cser-dűlő kulturált megközelítési lehetőségének kialakítása terület cserékkal, útépitéssel)
- A 24 számú főút belterületi szakaszának rekonstrukciója érdekében együttműködés a Magyar Közút Heves Megyei Igazgatóságával. (szalagkorlátok kihelyezése)
- A csapadékvíz elvezetés komplex rendezésének előkészítése, sikeres pályázat esetén megvalósítása.
- A megkezdett záportároló projekt kivitelezésének befejezése.
- A Köves patak belterületi szakaszának teljes rekonstrukciója.
- Kékesi úton járda és vízelvezető rendszer építése.
- Település arculatának kialakítása (felszíni vízelvezetés, gépkocsi parkolók, járda építés, utcabútorok kihelyezése, zöld övezetek, helyi kis parkok kialakítása, fásítás, virágosítás.
- Parádi Piac létrehozása vállalkozói tőke bevonásával
- Magán tulajdonú ingatlanok közösségi célra történő megvásárlása (óvoda megközelítés)
- A szennyvízesatornázásból kimaradt utcákban, területeken ennek pótlása. (Ady E. út, Cifra út, Émály tető, Károlyi út és Cser dűlő)
- A vízhálózat ivóvíz vezeték rekonstrukciójának, nyomásviszonyainak javítása illetve új hálózat építésének szorgalmazása a szolgáltató felé. (Kossuth L.u. Béke, Szabadság ú. Cser dűlő, Émály tető)
- A Parádi temetőben a ravatalozó felújítása (tetőcsere, festés) búcsúztatóhely fedetté alakítása, urnafal létesítés, belső út aszfaltozása, kerítés és kapu építés.
- Autóbusz öblök utas várók létesítése, egységesítése.(meglévők felújítása, festése)

4. Színvonalas oktatási, nevelési intézmények

Célkitűzés:

- Jól felszerelt és színvonalas oktatást nyújtó mikrotérségi ellátást biztosító oktatási intézmények (óvoda, általános iskola és alapfokú művészetoktatási intézmény) működésének biztosítása, fejlesztése.

Feladat:

- Az Óvoda megközelítési feltételeinek javítása illetve újra gondolása.
- Játszóudvar uniós szabvány szerinti rendszeres felülvizsgálata.
- „Körzeti” iskola pozíció erősítése az intézményfenntartó társulásban résztvevő szomszédos községekkel, szorosabb együttműködés kialakítása.
- Az óvodai és iskolai gyermeklétszám megtartása.
- Iskolabusz szolgáltatás fenntartása.

- Az általános iskola épületében felnőttképzések, tanfolyamok megszervezésének elősegítése, támogatása.
- Az általános iskola épület felújításának folytatása, iskola korszerűsítése vizesblokkok felújítása, a régi szárnyon ablakcsere mozgáskorlátozott WC kialakítása
- A megnyert IKSZT pályázat kivitelezésének befejezése a közösségi ház tetőterében valamint a könyvtár áthelyezése az iskola épületén belül.

5. Művelődés, kultúra szolgáltatás biztosítása

Célkitűzés:

- A helyben élők közösségerősítése, tartalmas szórakoztatása, művelődésének elősegítése, másrészt a gasztronómiai és hagyományörző rendezvények turisztikai vonzerőként, programlehetőségként való kínálata, bemutatása. (Pünkösdőelő, Palócföldi vigasságok, Vadétel főző verseny, Vadásznapiok, stb.)
- A hagyományokat folytatva a megünneplésre kerülő programok, rendezvények megszervezése. (március 15. augusztus 20. október 23. advent stb.)
- A Tájház és Asztalos Johák gyűjteményének bemutatása a volt Tűzoltószertár épületében, a Palóház működtetésében való közreműködés.
- A Cifra Istálló és Kocsimúzeum színvonalas működtetése tárlatvezetés.
- Egész éves lovaglási lehetőség megteremtése

Feladat:

- A civil szervezetek és vállalkozók program és rendezvényszervezésének erkölcsi és anyagi támogatása, bálók jótékony estek megszervezésének segítése, termék biztosítása (Freskó bálterem, Községi Ház)
- Rendezvénynaptár megjelentetése.

6. Sportolási lehetőségek

Célkitűzés:

- A település lakóinak szabadidő-sportolási lehetőségeinek, kereteinek biztosítása, a helyi fiatalok sportolási színtereinek működtetése.

Feladat:

- Biztosítjuk a település sportéletéhez szükséges infrastruktúrát, anyagilag támogatjuk a helyi sportegyesület működését. (iskolai füves sportpálya, salakos kispálya, extrém pálya, tenispálya)
- Sziget úti játszótér és extrém pálya működtetése rendszeres felülvizsgálatok elvégzése.
- Szánkópálya kialakítása a község erre alkalmas és igénybe vehető területén.

7. Környezetvédelem

Célkitűzés:

- Parád természeti környezetének megőrzése, őshonos és védett növény és állatvilágának védelme, a zöldfelületek megtartása, az elöregedett kiszáradt fák, növények pótlása helyi szakirányú vállalkozás bevonásával.

Feladat:

- Parád Környezetvédelmi Programjának kidolgozása, az abban foglaltak megvalósítása.
- Az egészségre ártalmas hulladékok (szárazelem, akkumulátor, gumi stb.) begyűjtésének biztosítása.
- Parlagfű irtás és a telkek gondozásának fokozottabb érvényesítése.
- Szelektív hulladékgyűjtés már kialakított és a lakosság által elfogadott rendszerének kiteljesítése.
- A községi szeméttelp rekultivációja érdekében pályázati részvétel, együttműködés más érintett szervezetekkel.
- A kötelezően ellátandó önkormányzati feladat keretén belül a háztartási és egyéb hulladék elszállíttatása a község területéről, valamint megszervezni az évi lomtalanítást.

8. Egészségügy

Célkitűzés:

- Az egészségügyi ellátás terén színvonalas, állandó és sokrétű egészségügyi szolgáltatási rendszer helyi fenntartása.

Feladat:

- A jelenleg működő egészségügyi szolgáltatások – háziorvosi, fogorvosi, fogtechnikai gyermekorvosi, védőnői, gyógyszerügyi – hatékony működési feltételeinek jövőbeni biztosítása.
- Szűrővizsgálatok lehetőségeinek feltérképezése, népszerűsítése, egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos előadások megtartása, a civil szerveződések bevonásával.
- Önkéntes véradás népszerűsítése, segítése.
- A Parádfürdői Kórházzal és Szakrendelővel való szoros együttműködés az egészségügyi szolgáltatás fenntartása, valamint a timsós gyógyvíz közös hasznosítása érdekében.

9. Idegenforgalom és turizmusfejlesztés

Célkitűzés:

- A közvetlenül nem önkormányzati feladatok közé sorolható tevékenység illetve terület támogatása, a helyi turisztikai szolgáltatások működésének elősegítése a munkahelyteremtés, valamint, lakossági és vállalkozói bevételnövelés érdekében. Összefogás, együttműködés a területen jelen lévő tulajdonosokkal (Megyei Önkormányzat, Állami Kórház, Parádi

Önkormányzat) a Parádfürdő mint idegenforgalmi gyógyászati központban rejlő lehetőség kiaknázása érdekében. A Parádon eltöltött vendégéjszakák számának növelése.

Feladat:

- Parádfürdő mint Turisztikai Központ, pályázati és vállalkozói tőke bevonásával fokozatosan történő kiépítése. (parkolók, járdák, igényesen kialakított étterem vagy fogadó, bolt, pékség stb.)
- Vállalkozói tőkéből épülő további 4-5 csillagos szálloda és apartman házak építési lehetőségének elősegítése. (Parádfürdő Károlyi Kastély, Freskó étterem és Ybl szálló, Ilona völgy)
- A Cifraistálló és Kocsimúzeum fenntartása, megőrzése idegenforgalmi célú lovas bázis jellegének erősítésével. Lovagoltatás, szálláshely kiadás a Cifra területén lévő Károlyi Vendégház szobáiban.
- Strandfejlesztés előkészítése vállalkozói tőke és pályázati források bevonásával.
- A Parádfürdői őspark és fasor felújítása, a település közterületein megkezdett virágosítás, növénytelepítés folytatása.
- Fehérkői parkerdő felújítása, sétautak létesítése.
- A településen található kegyhelyek gondozásában, ápolásában való folyamatos részvétel.
- Táblák, padok, hulladékgyűjtők kihelyezése az Ilona völgybe.
- A timsós víz valamint szárazfürdő (mofetta) mint speciális helyi adottság gyógyászati célú hasznosításában való szerepvállalás, közreműködés.
- Kilátó létesítése a Vörös Vár hegyen a hozzávezető gyalogúttal.
- Ilona völgyi-tanösvény, fenntartásának, bővítésének támogatása,
- Piknikező helyek, szalonnasütők, esőbeállók létesítésének, kialakításának szorgalmazása a kezelő szervezet felé.
- Parádfürdői „állatkert, állatsimogató” működtetésében való közreműködés.
- A Palóc út keretei között működő „Kilencek” kilenc település eddigi együttműködésének erősítése.
- Parádfürdő infó fenntartása, a települési marketingtevékenységbe való hatékonyabb bekapcsolása.
- Többnyelvű Internetes települési honlap létrehozása.
- Parádfürdő –Kékestető közötti kabinos felvonó építésének elvi támogatása.
- A Sirok – Recsk –Parád – Parádsasvár községek közötti kerékpárút tervezésének, pályázati forrásokból történő létrehozásában való közreműködés.
- Közterületi utca bútorok beszerzése, kihelyezése pályázati forrásokból.
- Turisztikai kiadványok, program füzetek információs anyagok közös kiadása.
- Csatlakozás a „Mátra Jövője Turisztikai Egyesülethez” ezzel is javítva az idegenforgalmi marketing tevékenységünket.

10. Közrend Közbiztonság javítása

Feladat:

- A Parádi Polgárőrség működésének anyagi és erkölcsi támogatása, elhelyezési feltételeinek javítása.
- A rendőri jelenlét hatékonyságának növelése.
- Térfigyelő kamera rendszer kialakítása az itt lakók biztonságérzetének javítása érdekében.
- Rendőrségi fórumok rendezése, a lakosság felkészítése a tulajdon megvédésének érdekében. (jogszabályi környezet bemutatása)

11. Kommunikáció

Célkitűzés:

- Hatékony többirányú helyi információáramlás, sokrétű információszerzés és közreadás biztosítása a helyi közélet kiteljesedése, a gazdasági lehetőségek kihasználása érdekében.

Feladat:

- A helyi Parádi nyomtatott sajtó (Parádi Mozaik) tartalmi és formai megújítása.
- Parád település internetes honlapjának színesítése.
- Polgármesteri nyilvános fórum szervezése.

12. Munkahelyteremtés

Célkitűzés:

- Mostani általános gazdasági helyzetben legfőbb célkitűzés a jelenlegi munkahelyek megőrzése, az oktatási, egészségügyi és közigazgatási reform létszám leépítési célkitűzéseinek humánus végrehajtása.

Feladat:

- Munkahelyteremtő vállalkozások, elsősorban turisztikai, szolgáltatási, kereskedelem fejlesztési beruházások megvalósulásának elősegítése, támogatása.
- Foglalkoztatást szervező információs pont működtetése a községben.
- Időszaki közhasznú munkások foglalkoztatásának tovább bővítése.
- A képzésbe, átképzésbe bevonható munkavállalók meggyőzése, szervezése.

Parád, 2011. április 27.

Mudriczki József sk.
polgármester

Melléklet:**A gazdasági program Parád településre vonatkozó statisztikai adatai****Demográfiai adatok**

Időszak	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Lakónépesség	2177	2140	2123	2083	2084	2093	2101	2086

A lakónépesség korcsoportok szerinti megoszlása:

Korcsoport	Év/fő							
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
0-5 év	95	86	86	86	94	102	102	89
0-6 év	109	101	102	101	111	118	114	114
0-18 év	329	308	315	308	314	324	312	302

A település felnőtt inaktív korú lakosságának változása az elmúlt fél évtizedben a következő:

Korcsoport	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
60 év fölötti	630	637	631	629	661	685	700